

LUMO – Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti

Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalue (YTA)
Hankkeen lähtökohdat, tavoitteet ja
toteutus 1.8.2020–31.12.2022
Huhtikuu 2021

Hankkeen lähtökohdat

MISTÄ KEHITTÄMISTYÖSSÄ ON KYSYMYKSIÄ?

Tausta

- Lastensuojelun kehittämistarve ja sen henkilöstön kuormittuminen ovat olleet ajankohtaisia asioita jo pitkään
- Vakavasti oireilevia lapsia ei pystytä auttamaan riittävän hyvin
- LUMO-hanke vastaa Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalueella lastensuojelun monialaisen kehittämistyön tarpeisiin

Keskeiset ongelmat Itä- ja Keski-Suomen monialaisessa lastensuojelussa

Lähde: Osaamiskeskusten valtakunnallinen tilannekuvakysely huhti-toukokuussa 2020

- Mielenterveys- ja päihdepalvelut ovat riittämättömiä
- Erikoissairaanhoidon palvelujen puutteet ovat merkittäviä
- Palveluketjut eivät toimi kunnolla
- Lapsille sopivia monialaisia palveluja on saatavilla hyvin vähän – tarve kodinulkopuolisille sijoituksille suuri
- Monialainen yhteistyö ja tiedonkulku ovat puutteellisia

➔ Ongelmien painopisteissä on maakunnallisia eroja

LUMOn tähtäimessä pysyvät rakenteet

- Monialaisiin palveluihin luodaan konkreettiset ja pysyvät yhteistyörakenteet ja huolehditaan, että lastensuojelun asiakkaiden palveluprosessit kytkeytyvät niihin
- Luodaan selkeä rakenne ja toimintamallit lastensuojelun hyvien käytäntöjen ja asiantuntijoiden osaamisen jakamiseen Itä- ja Keski-Suomen YTAlla

Valtakunnallista yhteiskehittämistä

- Valtakunnallisesti on käynnissä viisi lastensuojelun monialaista kehittämishanketta osana lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa
- Hankeaika 2020–2022
- Sosiaalialan osaamiskeskukset vastaavat kehittämistyön koordinoinnista
- STM toimii hankkeiden rahoittajana
- Keskeistä yhteistyö lastensuojelun, sivistystoimen, päihde- ja mielenterveyspalvelujen, järjestöjen sekä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeiden, muiden hankkeiden sekä YTA-alueen VIP-verkoston ja Osaamis- ja tukikeskuskehittämisen (OT) kanssa

Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalue (YTA)

- Etelä-Savo
- Keski-Suomi
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Savo

Mitä haluamme saavuttaa?

LUMOAVAT TAVOITTEET

LUMO-kehittämistyön tavoitteina on:

1. Parantaa lastensuojelun asiakkaiden osallisuutta omissa asioissaan
2. Uudistaa ja parantaa lastensuojelutyötä ja lastensuojelun asiakkaiden arjessa toimivan monialaisen verkoston työtä ja toimintaa niin perus- kuin erityispalvelujen tasolla
3. Edistää systeemisen toimintamallin levittämistä ja juurruttamista monitoimijaisessa lastensuojelussa

Tavoitteiden toteutuessa

Asiakkaan silmin

- Olen vahvasti osallinen omissa asioissani
- Minun ja perheeni näkemykset ja tarpeet ohjaavat työtä
- Minun ja perheeni tarpeisiin vastataan kokonaisvaltaisesti, yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa
- Ammattilaiset toimivat minua arvostaen ja aidosti kohdaten

Lasten ja nuorten sosiaaliset, terveydelliset ja sivistykselliset oikeudet toteutuvat lasten arjessa

Ammattilaisen silmin

- Varmistan, että asiakas kokee olevansa osallinen
- Tunnistan muiden ammattilaisten roolin ja mahdollisuudet toimia asiakkaan asioissa
- Systeminen toimintamalli tukee omaa ja monialaisen verkoston työtä
- Systeminen ajattelutapa yhdistää kaikkia monialaisen lastensuojelun toimijoita
- Yhteistyörakenteet ovat toimiva osa arkea

Miten saavutamme tavoitteet?

LUMON TYÖPAKETIT

LUMOn työpaketit – mitä teemme?

1. Monialaisen ja monitoimijaisen yhteistyön kehittäminen	2. Systemisen toimintamallin kehittäminen
Monialaisen arvioinnin / palvelutarpeen arvioinnin toimintamallit	Systemiseen toimintamalliin kouluttaminen
Monitoimijaisen yhteistyön toimintamallit	Kouluttajakoulutusten hankinta
Strateginen sitouttaminen	Systemisen ajattelutavan valmentaminen lastensuojelun laajalle kumppaniverkostolle
Asiakkaiden osallisuus vahvana lähtökohtana molempien työpakettien kehittämistyölle!	

Keskeiset toimenpiteet osallisuuden edistämiseksi

- Asiakasosallisuuden varmistaminen kehittämistyön kaikissa vaiheissa
- Kokemusasiantuntijuus mukana:
  - hanketiimissä
  - maakunnallisissa kehittämissryhmissä
  - hankkeen ohjausryhmässä
  - piloteissa, työpajoissa, valmennuksissa, koulutuksissa ja tilaisuuksissa
- Asiakasraatien ja muiden vastaavien osallistavien mallien kehittäminen ja käytännön toteutus lastensuojeluun
- Kokemusasiantuntijuus osaksi lastensuojelutyötä

Keskeiset toimenpiteet monitoimijaisen yhteistyön edistämiseksi (työpaketti 1)

- Monitoimijaisen yhteistyön nykytilan alkukartoitus – kehittämistoimien suuntaaminen kyselyn pohjalta
- Monialaisten arviointi- ja yhteistyömallien kartoitus, pilotointi, levittäminen ja juurruttaminen
- Johdon ja päättäjien valmennustyöpajat ja vaikuttaminen rakenteellisen sosiaalityön keinoin
- Maakunnalliset monialaiset kehittäjäryhmät varmistamaan kehittämistyön levittämistä ja juurruttamista

Keskeiset toimenpiteet systeemisen toimintamallin edistämiseksi (työpaketti 2)

- Systeemisen toimintamallin käytön nykytilan kartoitus
- Kouluttajaresurssin vahvistaminen
- Systeemisen ajattelutavan ja työotteen levittäminen ja juurruttaminen lastensuojelun työntekijöitä sekä monialaista verkostoa valmentamalla
  - Tunnistettu tarve Itä- ja Keski-Suomen alueen lastensuojelun yhteisille koulutuksille
- Tavoitteena, että systeeminen ajattelu läpäisee kaikki lapsi- ja perhepalvelut

Systeminen toimintamalli pähkinäkuoressa

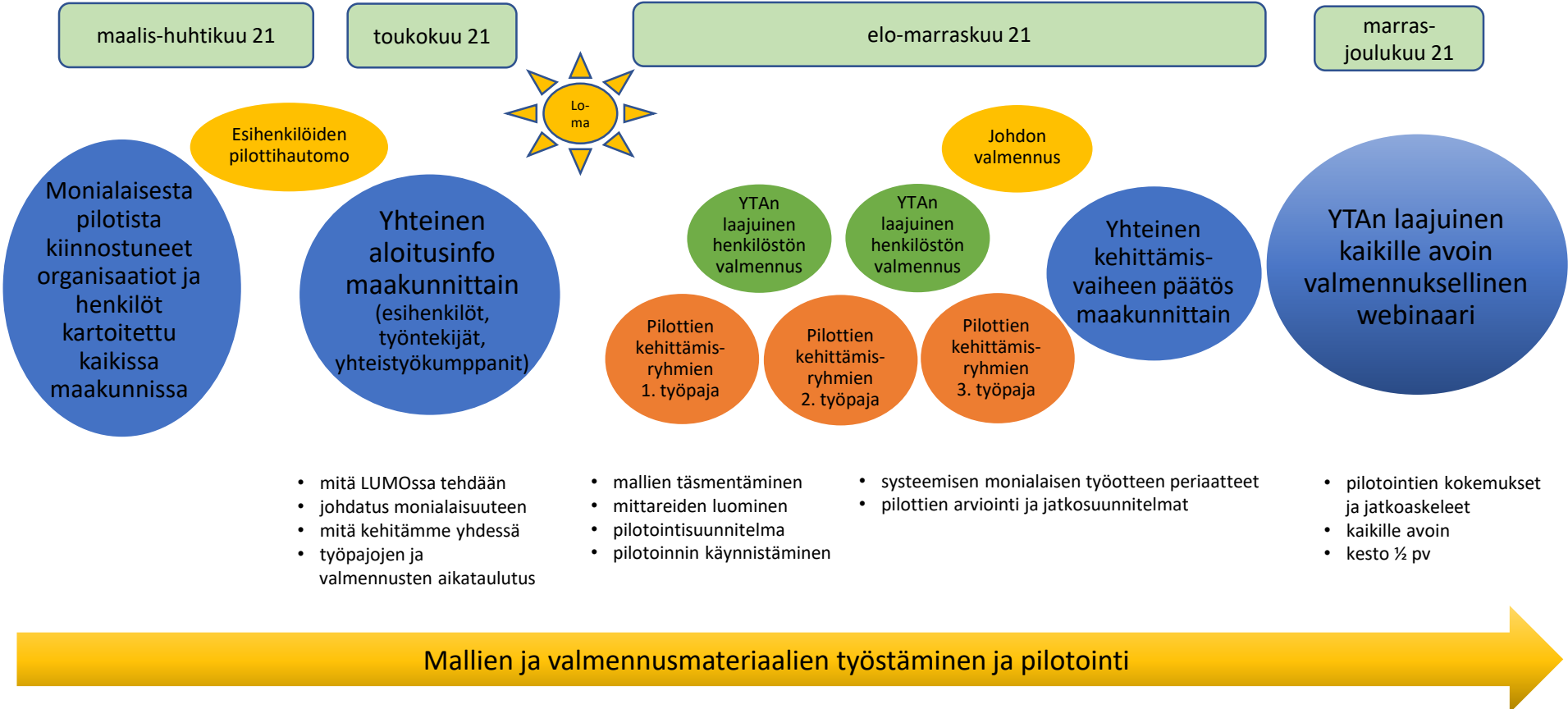
- Systemiseen ajatteluun ja perheterapeuttiseen työotteeseen pohjautuva malli, jossa ihmis- ja vuorovaikutussuhteet nostetaan keskiöön
- Työskentelyssä keskeistä on kunnioittava, dialoginen ja ratkaisukeskeinen vuorovaikutus, minkä lähtökohtana ovat koko perheen sekä erityisesti lapsen kokemukset
- Perheen ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tukena uudenlainen moniammatillinen refleктоiva tiimi, johon kuuluu perheterapeutti
- Lisätietoa ja luettavaa THL:n sivuilta [tästä](#)

Yhteiskehittämistä yhteistoiminta-alueella

- Kehittämisen- ja asiakastyön kokeilut ja niiden kokemusten jakaminen
- Yhteiset työpajat, kehittämispäivät ja -foorumit
- Valmennusten ja koulutusten järjestäminen monialaiseen työskentelyyn lastensuojelulle sekä yhteistyökumppaneille
- Yhteistyö Tulevaisuuden Sote-keskus- ja muiden hankkeiden kanssa
- Jatkuva yhteinen arviointi

LUMO-hankkeen pilotointi- ja valmennusprosessi vuonna 2021

Resurssit

HANKKEEN HALLINTO JA RAHOITUS

LUMOn organisoituminen

- Hankekokonaisuudesta vastaa Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO
- Osatoteuttajat
  - Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Essote
  - Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKE
  - Kuopion kaupunki
  - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Siun sote

LUMOn hanketiimi

Päivi Malinen, ISO,
Hankkeen koordinaattori
paivi.malinen@isonet.fi
p. 044 024 6415

Hanna Torvinen, Siun sote,
Pohjois-Karjala
hanna.torvinen@siunsote.fi
p. 013 330 9862

Katariina Katainen, Kuopion
kaupunki, Pohjois-Savo
katariina.katainen@kuopio.fi
p. 044 718 6522

Marika Huupponen, Essote,
Etelä-Savo
marika.huupponen@essote.fi
p. 040 359 7659

Reetta Salmi, Koske,
Keski-Suomi
reetta.salmi@koske.fi
p. 040 653 7220

LUMO – Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti 1.8.2020–31.12.2022

Hallinnoija	ISO
Osatoteuttajat	Essote, Koske, Kuopion kaupunki ja Siun sote
Toiminta-alue	Etelä-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo Jokaisesta maakunnasta kaikki kunnat/sote-kuntayhtymät mukana
Kokonaiskustannukset	1 000 000 €
Valtionavustus (STM)	800 000 €
Omarahoitusosuus	200 000 € Osa tästä katetaan työpanoksen siirtoina hankkeelle
Keskeisimmät yhteistyökumppanit	Lastensuojelun, sivistystoimen, päihde- ja mielenterveyspalvelujen, erikoissairaanhoidon sekä järjestöjen avainhenkilöt YTAlla
Keskeiset sidosryhmät	Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman, sote-rakennehankkeiden, VIP-verkoston sekä osaamis- ja tukikeskuskehittämisen (OT) avainhenkilöt YTAlla
Muut yhteistyökumppanit	Muiden YTA-alueiden lastensuojelun kehittämishankkeet, Barnahus, THL, yliopistot

Pysy kärryillä LUMOavasta työstä!

Seuraa hanketta Twitterissä:

<https://twitter.com/LUMOhanke>

@LUMOhanke

Nettisivut:

<https://www.isonet.fi/lumo-hanke>

Kiitos mielenkiinnostasi

Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

www.isonet.fi

Päivi Malinen
erityisasiantuntija, sosiaalityö

paivi.malinen@isonet.fi

044-0246415

Itä-Suomen
sosiaalialan
osaamiskeskus

KUOPIO

Sivu
SOTE